

ข้อเท็จจริง

การระบาดของไข้หวัดนก (Avian Influenza หรือ Bird Flu) H5N1

การระบาดของไข้หวัดนก พ.ศ. 2546-47

การระบาดของ [avian influenza](#) หรือที่รู้จักกันดีว่าไข้หวัดนก กำลังส่งผลกระทบต่อประชากรสัตว์ปีกในประเทศต่างๆทั่วทวีปเอเชีย การระบาดดังกล่าวมีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ เอ ชนิดสายพันธุ์ย่อย H5N1 นอกจากนี้ ยังมีรายงานการติดต่อในมนุษย์ด้วย

- **ในสัตว์ปีก:** มีการยืนยันเกี่ยวกับการระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดนก สายพันธุ์ เอ (H5N1) ในประเทศต่างๆทั่วทวีปเอเชีย หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชมเว็บไซต์ว่าด้วยอนามัยเกี่ยวกับสัตว์ ขององค์การอนามัยโลก ที่ <http://www.oie.int>
- **ในมนุษย์:** การระบาดของไข้หวัดนกส่งผลให้เกิดการติดต่อของสายพันธุ์ H5N1 ในมนุษย์ และมีรายงานการเสียชีวิตแล้วด้วย ขณะนี้ เชื่อกันว่ากรณีดังกล่าวเป็นผลจากการที่ผู้เสียชีวิตได้สัมผัสกับสัตว์ปีกที่เป็นโรค หรือกับพื้นผิวซึ่งสัตว์เป็นโรคถ่ายอุจจาระหรือของเสียทิ้งไว้ ขณะนี้ หน่วยงานต่างๆกำลังศึกษาอย่างรีบเร่งเพื่อหาสาเหตุของการติดต่อในมนุษย์ หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชมเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกที่ the <http://www.who.int/en/>

รายละเอียดเกี่ยวกับเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ เอ (H5N1)

- **ภูมิหลัง:** เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ เอ (H5N1) เป็นสายพันธุ์ย่อยของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ชนิด เอ สัตว์ปีกในป่าเป็นเจ้าบ้านตามธรรมชาติของไวรัสดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงได้ชื่อว่า avian influenza หรือ ไข้หวัดนก เชื้อไวรัสดังกล่าวได้รับการตรวจพบเป็นครั้งแรกในนก (นกทะเลที่คล้ายนกนางนวล) ที่ทวีปแอฟริกาใต้ เมื่อปี พ.ศ. 2504 (1961) เชื้อไวรัสดังกล่าวแพร่กระจายในกลุ่มสัตว์ปีกทั่วโลก เพราะเป็นเชื้อที่ติดต่อได้ง่ายตายมาก และอาจทำให้สัตว์ปีกตายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สัตว์ปีกที่คนเลี้ยงไว้ เช่นไก่
- **การติดต่อ:** ปกติแล้ว เชื้อไวรัสชนิดนี้ไม่ติดต่อในมนุษย์ อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2540 (1997) ซึ่งเป็นช่วงที่มีการระบาดของไข้หวัดนกท่ามกลางบรรดาสัตว์ปีกในฮ่องกง กลับมีรายงานการติดต่อของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 จากสัตว์ปีกสู่คนโดยตรง; ไวรัสดังกล่าวเป็นเหตุให้เกิดอาการเกี่ยวกับระบบหายใจอย่างรุนแรงในผู้ป่วยจำนวน 18 ราย โดยที่ 6 รายเสียชีวิตลง ตั้งแต่นั้นมา ก็มีรายงานเกี่ยวกับการติดต่อของสายพันธุ์ H5N1 ในมนุษย์อีก (โปรดอ่าน ["รายละเอียดพื้นฐานเกี่ยวกับไข้หวัดนก \(Avian Influenza\)U"](#)) แต่เท่าที่ผ่านมา พบว่าเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ไม่สามารถติดต่อจากคนถึงคนได้อย่างมีประสิทธิภาพนัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของกำลังเฝ้าจับตากรณีติดต่อดังกล่าวอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งดำเนินการศึกษาอย่างรีบเร่งในระหว่างที่มีการระบาดครั้งนี้
- **การแพร่กระจายของเชื้อ:** สัตว์ปีกที่เป็นโรคมักขับถ่ายเชื้อไวรัสออกทางน้ำลาย น้ำมูกและอุจจาระ เชื้อไวรัสไข้หวัดนกแพร่กระจายไปสู่สัตว์ปีกที่อ่อนแอเมื่อสัตว์เหล่านั้นสัมผัสกับของเสียที่มีเชื้อไวรัสอยู่ เชื่อกันว่ากรณีการติดต่อของสายพันธุ์ H5N1 ในคนส่วนใหญ่ เป็นผลมาจากการสัมผัสกับสัตว์ปีกที่เป็นโรค หรือพื้นผิวซึ่งมีเชื้อไวรัสดังกล่าวเปื้อนอยู่

สายพันธุ์ H5N1 ในปัจจุบัน

ลำดับรหัสพันธุกรรมของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ซึ่งเชื่อว่าเป็นสาเหตุของการระบาดในครั้งนี้ได้รับการศึกษาแล้ว และสามารถสรุปได้ดังนี้:

- ยีนต่างๆทั้งหมดมีต้นกำเนิดมาจากสัตว์ปีก ซึ่งหมายความว่าเชื้อไวรัสดังกล่าวยังไม่ได้รับการถ่ายทอดยีนใดๆจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่ติดต่อในคน อันจะทำให้การแพร่กระจายจากคนสู่คนเป็นไปได้ง่ายขึ้น
- ดูเหมือนมีเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ที่แตกต่างกันแพร่กระจายอยู่ในขณะนี้ การศึกษาลำดับรหัสพันธุกรรมจากตัวอย่างเชื้อไวรัสที่ได้จากประเทศเกาหลีใต้และเวียดนาม แสดงว่าไวรัสจากสองประเทศดังกล่าวมีความแตกต่างกันเล็กน้อย

การระบาดของไข้หวัดนก (Avian Influenza หรือ Bird Flu)

(ต่อจากหน้าก่อน)

- การศึกษาล่าสุดบ่งชี้ประสิทธิภาพของตัวอย่างไวรัสสายพันธุ์ เอ (H5N1) จากผู้ป่วยในประเทศเวียดนามแสดงว่า เชื้อไวรัสมีความดื้อยาต่อยาต้านไวรัสสองชนิดที่นิยมใช้ในการบำบัดอาการไข้หวัดใหญ่ คือยา amantadine และ rimantadine ส่วนยาต้านไวรัสที่เหลืออีกสองชนิด (oseltamavir และ zanamavir) นั้น ยังควรมีประสิทธิภาพในการบำบัดอาการที่เกิดจากเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 นี้

การควบคุมโรค

หัวใจสำคัญในการควบคุมโรคระบาดครั้งนี้ คือการคัดสัตว์ที่เป็นโรคและที่มีโอกาสเป็นโรคทั้ง (ฆ่าตัดทำลายวงจร) วิธีการนี้เป็นวิธีที่ใช้ควบคุมโรคระบาดจากสายพันธุ์ H5N1 ที่ฮ่องกงในปี พ.ศ. 2540 (1997) ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านเชื่อว่า วิธีนี้มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการป้องกันมิให้มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้น สำหรับการระบาดที่กำลังเกิดขึ้นในเอเชียขณะนี้ รัฐบาลของประเทศต่างๆกำลังดำเนินการกำจัดสัตว์ปีกที่เป็นโรค เพื่อควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสดังกล่าว ผู้ป่วยที่มีอาการของโรคไข้หวัดนกกำลังอยู่ในระหว่างการบำบัดรักษาและแยกอยู่ต่างหาก นอกจากนี้ การศึกษาเพื่อหาสาเหตุของการติดต่อกำลังดำเนินไปอย่างเร่งด่วน

จะเกิดอะไรขึ้น

เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ทุกชนิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ฉะนั้น จึงเป็นไปได้ที่เชื้อไวรัสไข้หวัดนกจะเปลี่ยนแปลงไปจนกระทั่งสามารถติดต่อถึงคนได้ และเกิดการระบาดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นๆได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากปกติแล้ว เชื้อไวรัสเหล่านี้ไม่ติดต่อในคน ประชากรมนุษย์จึงมีระบบภูมิคุ้มกันป้องกันเชื้อดังกล่าวน้อยมากหรือไม่มีเลย หากเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสามารถติดต่อในคนและพัฒนาความสามารถในการแพร่กระจายจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งได้อย่างง่ายดาย ก็อาจก่อให้เกิด "การระบาดของไข้หวัดใหญ่ทั่วโลก" ได้

การรับมือของ CDC ต่อโรคระบาด

CDC กำลังปฏิบัติงานร่วมกับ WHO รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆอย่างใกล้ชิด เพื่อพยายามแก้ไขปัญหาโรคระบาดครั้งนี้ ในส่วนของ CDC นั้น หน้าที่ต่างๆมีดังต่อไปนี้:

- ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินของ CDC เริ่มต้นทำงาน เพื่อประสานงานและรับมือกับสถานการณ์ต่างๆตลอดเวลา 24 ชั่วโมง
- ส่งเจ้าหน้าที่ 6 คน (นักระบาดวิทยา ผู้ปฏิบัติการในแล็บ และผู้จัดการข้อมูล) เข้าร่วมในทีมงานศึกษาของ WHO ในประเทศเวียดนาม เพื่อร่วมงานกับเจ้าหน้าที่ด้านอนามัยมนุษย์และสัตว์ของเวียดนาม ในการประเมินสถานการณ์ของโรคระบาดในประชากรมนุษย์และสัตว์ ตลอดจนตรวจหาปัจจัยเสี่ยงต่อการติดต่อในมนุษย์ และวิเคราะห์คุณสมบัติของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ เอ (H5N1) ที่สกัดจากมนุษย์และสัตว์ปีกที่เป็นโรค
- ในฐานะที่เป็น 1 ใน 4 ของศูนย์ประสานงานในเครือข่ายไข้หวัดใหญ่ทั่วโลกของ WHO ห้องปฏิบัติการต่างๆของ CDC กำลังดำเนินการตรวจสอบตัวอย่างต่างๆที่เก็บจากเอเชีย เพื่อวิเคราะห์หาคุณสมบัติของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ที่เพิ่งได้รับมา และเปรียบเทียบกับเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์อื่นๆ ข้อมูลนี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการช่วยพัฒนาวัคซีน H5 เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในขณะนี้
- ศูนย์ประสานงานของ WHO ที่ CDC กำลังพัฒนาชุดสารเคมี ซึ่งจะแจกจ่ายไปยังห้องปฏิบัติการต่างๆทั่วทวีปเอเชีย สหรัฐฯ และที่อื่นๆ เพื่อใช้ตรวจเชื้อไวรัสสายพันธุ์ H5N1 ที่เพิ่งพบใหม่เหล่านั้น

คำแนะนำจาก CDC

นักท่องเที่ยว: CDC แนะนำว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังประเทศต่างๆในเอเชีย ซึ่งมีรายงานการระบาดของสายพันธุ์ H5N1 ควรหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้ฟาร์มสัตว์ปีก การสัมผัสกับสัตว์ต่างๆในตลาดสด และพื้นผิวใดๆที่อาจมีอุจจาระของสัตว์ปีกหรือสัตว์อื่นๆเปื้อนอยู่ หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชม เว็บไซต์ของ CDC ว่าด้วยสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว ที่ <http://www.cdc.gov/travel/>

กระทรวงสาธารณสุขและผู้ประกอบอาชีพสาธารณสุข: CDC ได้จัดเสนอ ข้อควรปฏิบัติชั่วคราว ให้แก่กระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐฯ เพื่อใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามสถานการณ์และการทดสอบในห้องปฏิบัติการ เพื่อช่วยตรวจสอบสาเหตุที่เป็นไปได้ของไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ที่อาจแพร่ติดต่อมาถึงประเทศสหรัฐฯได้ (หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำแนะนำต่างๆเหล่านี้โปรดเยี่ยมชมเว็บไซต์ของ CDC เกี่ยวกับไข้หวัดใหญ่)

การระบาดของไข้หวัดนก (Avian Influenza หรือ Bird Flu)
(ต่อจากหน้าก่อน)

หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม โปรดเยี่ยมชม www.cdc.gov/flu หรือ
http://www.who.int/csr/disease/avian_influenza/en/
หรือ โทรติดต่อโทรศัพท์สายด่วนเพื่อสาธารณชนของ CDC ที่หมายเลข (888) 246-2675 (ภาษาอังกฤษ) หรือ
(888) 246-2857 (ภาษาสเปน) หรือ (866) 874-2646 (TTY)